

Van: Edwin Paardekooper en Gert Bos, Fonteijn en Jacobson

Betreft: Internetconsultatie Wet Toekomst pensioenen

Datum: 12 februari 2021

Graag bied ik u hierbij ons commentaar op het Wetsvoorstel toekomst pensioenen aan.

Ons commentaar beperkt zich tot een aantal in het wetsvoorstel opgenomen uitgangspunten en de daaruit voortvloeiende gevolgen. Dit commentaar is voornamelijk gebaseerd op de schrijnende situaties zoals wij die op dit moment dagelijks tegenkomen bij klanten die bij een verzekeraar of PPI via een beschikbare premieregeling een pensioenkapitaal hebben opgebouwd en dit kapitaal dienen om te zetten naar een levenslange periodieke uitkering (waarbij slechts zelden wordt gekozen voor de mogelijkheid om het kapitaal in de uitkeringsfase door te beleggen). De huidige uitkering is dermate laag, dat er een oplossing moet komen voor de mensen die thans, maar ook in de toekomst op basis van het voorliggende wetsvoorstel, een beschikbaar premiekapitaal opbouwen en daar een uitkering voor aankopen. Ons commentaar richt zich als gevolg daarvan op vier hoofdpunten:

1. levenslang ouderdomspensioen;
2. het projectierendement;
3. het uitbreiden van de pensioenuitvoerders door ook banken en vermogensbeheerders toe te staan; en
4. het verplichtstellen van de regeling in plaats van de uitvoerder.

1. Ouderdomspensioen levenslang

In het hoofdstuk doelstelling wordt aangegeven dat de regering met dit wetsvoorstel het voorschrift handhaaft dat een ouderdomspensioen levenslang dient te zijn. Dus ook voor de verbeterde premieregeling. Wij betreuren het dat wordt vastgehouden aan dit dogma. Voor ons is de argumentatie daarachter niet overtuigend. Een eventuele dekking voor het langlevensrisico dient, naar onze mening, een individuele keuze te zijn. Daar bedoelen wij mee dat een pensioengerechtigde de keuze zou moeten krijgen om een levenslang ouderdomspensioen aan te kopen, en/of een levenslang ouderdomspensioen te combineren met een ouderdomspensioen voor de duur van 20 jaar, gemeten vanaf de ingangsdatum van de AOW. Wij verwijzen hierbij naar de regels die gelden voor het aankopen van bancaire lijfrenten die prima werken en lijfrentegerechtigden daardoor een hogere uitkering opleveren dan een levenslange lijfrente bij een verzekeraar. Een voorbeeld ter verduidelijking:

Stel dat iemand geboren is op 1 december 1954. Op 1 april 2021 wordt deze man AOW gerechtigd. Het door hem opgebouwde kapitaal dat op die datum expireert bedraagt € 300.000. Als deze

persoon een lijfrente voor de duur van 20 jaar aankoopt bij een bank, ontvangt hij € 1.372 bruto per maand. Dit is gebaseerd op een rentevergoeding van 0,95% per jaar. Bij overlijden voor de einddatum van de lijfrente blijft de lijfrente uitkeren aan de erfgenamen van deze man.

Stel dat dezelfde persoon het door hem opgebouwde kapitaal wil aanwenden voor een levenslang pensioen, waarbij de uitkering bij zijn overlijden voor 70% overgaat op zijn drie jaar jongere echtgenote, dan ontvangt hij van de verzekeraar met de hoogste rentevergoeding een uitkering van € 928 bruto per maand. Dat scheelt dus maar liefst € 444 bruto per maand!

Kennelijk wordt het langlevensrisico van de pensioenuitkering dermate hoog geprijsd, dat het verschil in uitkering tussen een levenslange en een uitkering gedurende 20 jaar erg hoog is. Maar hoeveel mensen leven statistisch gezien langer dan 20 jaar na hun 67ste? En is het dan nog de bedoeling dat ze een volledig (en wellicht geïndexeerd) pensioen ontvangen, waarbij hun inkomensbehoefte drastisch lager is dan in de eerste periode na pensionering? En moeten we daarvoor allerlei dure capriolen uithalen?

Daarbij komt dat de wetgever reeds nu de mogelijkheid heeft ingebouwd om de ingangsdatum van de AOW op te schuiven als blijkt dat de levensverwachting toeneemt. Met andere woorden, mocht de levensverwachting verder stijgen dan gaat de AOW later in, maar het is dan ook waarschijnlijk dat het pensioen later – op dezelfde datum als de AOW – ingaat. Wil je alsnog je pensioen laten ingaan voor je AOW-leeftijd, dan tel je (naar analogie van lijfrente) de jaren daarvoor op bij de minimale duur van 20 jaar.

2. Projectierendement

In het wetsvoorstel wordt het projectierendement omschreven als het ingerekende toekomstig rendement voor de vaststelling van variabele uitkeringen. Alle pensioenuitvoerders zullen voor het nieuwe contract en de verbeterde premiereregeling gebruik moeten maken van deze uniforme projectiemethodiek en wettelijke parameters. Hoe dat dient te worden ingevuld voor de verbeterde premiereregeling waarbij er een scheiding is tussen de opbouw- en de uitkeringsfase is nog onduidelijk omdat dat nog moet worden uitgewerkt in een algemene maatregel van bestuur. Voor gelijkblijvende uitkeringen is thans uitsluitend het van toepassing zijnde rentepercentage doorslaggevend. Voor variabele uitkeringen hangt het af van het beleggingsbeleid van de uitvoerder. Afhankelijk van het percentage zakelijke waarden waarin wordt belegd, is de geprognosticeerde uitkering navenant hoger. Naast de (zeer) hoge uitvoeringskosten die worden gerekend voor een variabele uitkering, is ook de vergelijkbaarheid van uitkeringen van uitvoerders een aandachtspunt.

Van belang is daarnaast op te merken dat het shoppen met een expirerend beschikbaar premiekapitaal tussen pensioenuitvoerders op dit moment wordt bemoeilijkt, doordat elke pensioenuitvoerder er een eigen beleggingsbeleid op nahoudt, dat niet per definitie aansluit op het beleggingsbeleid van de overnemende pensioenuitvoerder. Gevolg daarvan is dat het minder aantrekkelijk is om het shoprecht uit te oefenen.

3. Uitbreiden pensioenuitvoerders

Wij pleiten ervoor om de pensioenuitvoerders die een pensioenregeling mogen uitvoeren, uit te breiden met banken en vermogensbeheerders. Voor de verbeterde premiereregeling zien wij geen reden om de uitvoerder voor zowel de opbouw- als de uitkeringsfase te beperken tot de huidige

pensioenuitvoerders, zeker niet als wordt toegestaan dat ouderdomspensioen niet meer per se levenslang dient te zijn.

4. Verplichtstelling van de regeling in plaats van de pensioenuitvoerder

De hedendaagse verplichtstelling aan de uitvoerder is een anachronisme en dient te worden vervangen door een verplichtstelling van de regeling. Met de afschaffing van de doorsneesystematiek is de noodzaak voor dergelijke verplichtstelling komen te vervallen.

Uitgangspunt dient te zijn dat een werkgever op zoek kan gaan naar de uitvoerder die voor zijn werknemers de beste netto beleggingsopbrengsten (bruto beleggingsrendement minus alle kosten) weet te realiseren passend bij de risicohouding. Vasthouden aan de bestaande situatie waarin een werkgever gevangen zit in een web van algemeen verbindend verklaarde cao's, doet geen recht aan de doelstelling van de stelselherziening.

Voorburg, 12 februari 2021